

Mødet den 28. August 1924.

(For lukkede Døre).

1. (J. Nr. 20⁷--1924). **Bortgivelse af 1 Portion af Søstrene Bjergets Legat.**

Tildeltes fhv. Lærerinde O. K. Jensen.

2. (J. Nr. 92—1924). **Ansættelse af 8 Politibetjente.**

Fra Politimesteren forelaa følgende alfabetiske Indstilling:

1. Mejerist A. K. Axelsen, Aarhus.
2. Fhv. Plantageassistent J. Busk, do.
3. Bødker J. R. C. Christoffersen, do.
4. Hjælpelærer A. Dvinger, Holbæk.
5. Børstenbinder S. P. Eriksen, Aarhus.
6. Sergent N. P. Hansen, do.
7. Portør N. C. Haugaard, Langaa.
8. Skovfoged A. E. Jensen, Allingaabro.
9. Grænsegendarm H. P. Jørgensen, Graasten.
10. Brandmand N. Jørgensen, Aarhus.
11. Maskinarb. N. C. P. Jørgensen, Aabyhøj.
12. Fhv. Skovfoged A. F. Kjær, Viby.
13. Landmand J. P. Kristensen, Aarhus.
14. Murersvend K. G. Mogensen, do.
15. Sergent R. K. Møller, do.
16. Fhv. Officiant H. P. Nielsen, do.
17. Tømrer O. S. Nielsen, do.
18. Kontorist P. A. J. Nielsen, do.
19. Sergent K. L. Pedersen, do.

20. Maskinarb. F. Petersen, Aarhus.
21. Politibetjent H. V. Rasmussen, København.
22. Smed J. Rasmussen, Aarhus.
23. Sergent J. L. Storm, do.
24. Fhv. Styrmand J. J. Toft, Glud.

H. P. Christensen foreslog paa det nedsatte Udvalgs Vegne at ansætte følgende: Nr. 3, J. R. C. Christoffersen. Nr. 5, S. P. Eriksen. Nr. 14, K. G. Mogensen. Nr. 15, R. K. Møller. Nr. 16, H. P. Nielsen. Nr. 17, O. S. Nielsen. Nr. 20, F. Petersen. Nr. 23, J. L. Storm.

Vald. Pedersen spurgte, om fhv. Officiant H. P. Nielsen ikke var statspensioneret, for i saa Fald burde man næppe ansætte ham.

Formanden henstillede saa at ansætte ham under Forudsætning af, at han ikke faar Pension fra Staten.

Udvalgets Forslag vedtoges med det nævnte Forbehold.

3^a (J. Nr. 339--1924). Indstilling fra Slagtehusudvalget angaaende **Afhændelse af Destruktionsprodukterne.**

M. Simonsen forelagde Indstillingen. Udvalget havde sluttet Overenskomst med Proprietær Martens, Kolkjærgaard, om for de næste 10 Aar at aftage Slagtehusets Destruktionsprodukter for 2500 Kr. aarlig. Hr. Martens havde samtidig faaet Bevilling til at drive en Destruktionsanstalt. Kommunens Destruktionsanstalt skulde foreløbig blive liggende, men der var Udsigt til, at man helt kunde komme af med den, hvilket vilde være en Fordel for Kommunen. Der var ofte klaget over den, og den krævede stadig Udgifter til Vedligeholdelse, saa økonomisk set var Overenskomsten en Fordel for Kommunen.

Indstillingen vedtoges.

4. (J. Nr. 342—1924). **Andragende fra Stefanshjemmet om Tilladelse til at optage en 1. Prioritet paa 60000 Kr. forud for Kommunens 2. Prioritet i Louisenhøj.**

Anbefalet af Kasseudvalget.

F o r m a n d e n oplyste, at der oprindeligt var en 1. Prioritet paa 37000 Kr., som nu var nedbragt til 24000 Kr., medens Kommunens Prioritet var paa 27000 Kr. Deraf tilbød man straks at betale 2000 Kr., og Resten med indtil 1000 Kr. aarlig. Ejendommen stod i Ejendomsskyld til 175000 Kr. og Brandassurance 222000 Kr., hvilket var alt for meget. Ved at gaa ind paa Andragendet kom man lidt længere ud end sædvanligt, men der var dog fuld Værdi for Laanet, og i Betragtning af det gode Formaal anbefalede Udvalget Andragendet, dog saaledes, at der afdrages mindst 1000 Kr. aarlig.

Indstillingen vedtoges saaledes, at der afdrages mindst 1000 Kr. aarlig.

5. (J. Nr. 28—1924). **Andragende fra Hjælpekassen om Bevilling af 10000 Kr. til Understøttelse af arbejdsløse Familieforsørgere, der er udelukket fra ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse.**

Udvalgets Flertal (H. P. Christensen, Kjeld Sørensen og S. Petersen) kan efter de foreliggende Oplysninger anbefale Andragendet. Mindretallet (P. Petersen og Andr. Christensen) forbeholder sig sin Stilling.

H. P. Christensen erindrede om, at der for en Tid siden blev bevilget 10000 Kr. for Juli Kvartal, men dette Beløb kunde ikke slaa til, hvorfor der nu igen forelaa Andragende om 10000 Kr. for Resten af indeværende Kvartal. Der var ført en indgaaende Forhandling i Udvalgene om Sagen, men der var ikke opnaaet Enighed derom,

idet det fra een Side blev kritiseret, at det ikke var lykkedes at komme længere ned med Uderstøttelsen i Sommertiden. Taleren mente dog ikke, man helt kunde standse med Udbetalingen for Resten af Kvartalet, og Flertallet foreslog derfor at yde Beløbet, men saaledes, at der maatte ske saa stor en Begrænsning som muligt, og det var Hjælpekassens Forretningsudvalg indforstaaet med. Taleren vilde opfordre Borgergruppen til at gaa med til Bevillingen, saa der kunde blive en enstemmig Vedtagelse.

P. P e t e r s e n kunde ikke stemme for Bevillingen. Hjælpekassen havde tidligere krævet 10000 Kr. for Juli Kvartal, som blev bevilget, og disse Penge brugtes i Løbet af 1 Maaned. Med en saadan Administration var det ganske overflødigt at forhandle og vedtage noget, for det betød aldeles intet. Dertil kom, at Pengene tildels var brugt paa en Maade, der ikke kunde kaldes forsvarlig, f. Eks. var der i Juli Maaned understøttet 185 Personer, hvoraf Halvdelen havde ingen eller kun 1 Barn. Der fandtes ogsaa Folk, som gennem 2—3 Aar havde faaet permanent Understøttelse, og det var absolut imod Lovens Mening. Der var ingen, som forlangte, at Folk skulde sulte, og angaaende Familier med flere Børn vilde man strække sig vidt, men den Fremgangsmaade, der var brugt, maatte kaldes Misbrug af Kommunens Midler. Naar en Mand ikke kunde faa Arbejde i sit Fag, maatte han tage fat paa noget andet eller rejse andetsteds hen, for Folk havde selv den største Forpligtelse til at forsørge sig selv og Familie. Naar saa Hjælpekassen tilmed ikke vilde love, at de 10000 Kr. kunde slaa til, maatte Taleren anbefale at stemme mod Forslaget.

J. Perregaard skulde ikke blande sig i Hjælpekassens Administration, men vilde sige til Konsul Petersen, at der næppe var noget Sted i Danmark, hvor Byggeriet stod saaledes i Stampesom i Aarhus. Folk fra Aarhus var Gang paa Gang sendt andre Steder hen for at faa Arbejde, men nu kunde det heller ikke skaffes i andre Byer, og man kunde næppe henvise saadanne Folk til Fattigvæsenet. Derfor var det sikkert nødvendigt for Hjælpekassen at have Penge i denne Tid; thi der var ingen Tvivl om, at der vilde blive flere ledige i den kommende Maaned, specielt i Byggefagene.

Leonhard Hansen hævdede, at man ikke uden videre kunde sige, at en permanent Hjælp var en Overtrædelse af Loven, for Loven tangerede Arbejdsløshedsloven og fungerede efter samme Regler. Efter Arbejdsløshedsloven kunde man holde sin vedtægtsmæssige Understøttelse igennem 4 Aar, saafremt der indenfor Faget fandtes en bestemt Arbejdsløshedsprocent, men naar Procenten gik ned til et vist Minimum, ophørte Understøttelsen. Det beregnedes hver Maaned, men man kunde ikke paa Forhaand vide, hvilke Fag, der vilde blive udelukkede fra Hjælpen. Man havde ikke Lov til at hefte Betegnelsen permanent eller kronisk arbejdsløs paa en Mand, naar han ikke kunde faa Arbejde hverken i sit eget Fag eller i andre, og Konsul Petersen havde ikke fremskaffet noget som helst Bevis for, at der var Arbejde at faa enten i Aarhus eller andre Steder; hvis man kunde anvise noget, skulde Folkene nok blive sendt derhen. Det tydede paa en vis Haardhjertethed at vilde nægte arbejdsløse Familieforsørgere en lille Understøttelse; saa var de henvist til Fattig-

væsenet, og det var absolut ingen Fordel for Kommunen.

Andr. Christensen sluttede sig til Konsul Petersens Udtalelser. Her var i Virkeligbeden slet ikke Tale om Arbejdsløshedsunderstøttelse, men om Hjælp til dem, der ikke kunde faa en saadan, altsaa ren og skær Hjælpekasseunderstøttelse. Det kunde dog næppe være Lovens Mening, at Folk, som udelukkes fra Arbejdsløshedskassen, straks kan gaa over paa Hjælpekassen og faa Understøttelse der, for i saa Fald kunde man lige saa godt spare sig alle disse Undersøgelser over, hvilke Fag, der skulde udelukkes. Truslen om Fattigvæsenet havde man ofte hørt; men hvis man tog Materiellet frem, viste det sig, at kun ganske faa af dem, der havde faaet Afslag paa Hjælp, var gaaet til Fattigvæsenet, og at de altsaa har været i Stand til at klare sig ad anden Vej. Der fandtes blandt de understøttede Folk, som i 3 Aar saa godt som intet Arbejde havde haft, og man kunde ikke vedblivende understøtte saadanne, som ikke engang en lille Tid af Aaret havde kunnet eller villet skaffe sig noget Arbejde. Hjælpekassen vilde heller ikke paatage sig noget som helst Ansvar for, at de 10000 Kr. kunde slaa til for Resten af Kvartalet, og den Administration, der hidtil var ført, lovede ikke godt for Fremtiden. Hjælpekassen administrerede slet ikke efter, at Pengene skulde slaa til; den delte ud, saa længe der var nogen, og derefter krævede den mere. Men det var Byraadets Sag at bestemme, hvor mange Penge, der skulde til, og saa maatte Hjælpekassen administrere derefter. Som Forholdet nu var, havde man ingen anden Udvej end at lukke for Pengene for derigennem at forsøge at lære Hjælpekassen en anden Administrationsmaade.

M. C. F a l k fandt det haabløst at forsøge paa at naa til Enighed. Hjælpekassen havde maa-ske manglet noget Overblik over, hvor meget der skulde til i de 3 Maaneder, men det var ogsaa umnligt at vide i Forvejen, hvor mange Fag der vilde faa deres fortsatte Hjælp inddraget. Selvfølgelig kunde man sende disse Folk paa Fattiggaarden, men man var vel nu snart kommet saa vidt, at der var Enighed om, at Fattiggaarde ikke er en Pryd for Landet, og at det tilmed er en af de allerdyreste Foranstaltninger at opretholde, saa det maatte kaldes en meget daarlig Udvej. Taleren havde haft et intimt Samarbejde med Hjælpekassen og havde den bestemte Opfattelse, at den var saa karrig, som det paa nogen Maade kunde forsvares; de unge og ugifte var skaaret fra, men Følgerne deraf var ogsaa, at de ofte maatte ligge Forældrene til Byrde. Taleren modtog stadig en Mængde Henvendelser om at skaffe Arbejde; det var det eneste, Folk ønskede; mange var sendt til andre Byer, ja endog til Roearbejde ude paa Landet; men naar der nu intet Arbejde var at faa, nyttede det jo ikke. Hjælpekassen i Aarhus administrerede meget sparsommeligt; der kunde maa-ske ske en enkelt Fejl, men i det store og hele var der intet at sige dertil, og Bestyrelsen var næsten altid enig om Understøttelserne.

L e o n h a r d H a n s e n var ikke Lovtolker af Profession, men kendte i hvert Fald Arbejdsløshedsloven saa godt som nogen, og det, som forelaa her, var lavet efter denne Lovs Mønster. Hvis en Mand ikke kunde faa Arbejde i sit Fag, skyldtes det oftest, at han havde faaet en forkert Uddannelse hos sin Mester, og saa kunde han blive nødt til at gaa over i en anden Branche. Hvis de Herrer var bange for Kontrollen, havde man ikke noget

imod at skærpe denne. Hjælpekassen kunde ikke garantere, at Pengene vilde slaa til, for den vidste jo ikke, hvor mange Fag der blev udelukkede fra September. Taleren vilde meget henstille at vedtage Forslaget, og vilde den borgerlige Gruppe ikke være med, kunde man heldigvis vedtage det alene.

P. P e t e r s e n bemærkede, at det i hvert Fald i gamle Dage var Skik at rejse andetsteds hen og søge Arbejde, naar der ikke fandtes noget paa Stedet. Da forlangte man ikke, at Samfundet skulde overtage Forsørgelsen. I København havde der i lang Tid været mere Arbejde, end man kunde overkomme, men alligevel var der lukket for Tilgang fra Provinsen.

J. P e r r e g a a r d oplyste, at der i Sommer var sendt en hel Del Folk fra Aarhus til andre Steder, men nu fandtes der intet Arbejde, og saa nyttede det ikke at sende dem bort. Taleren syntes, at Konsul Petersens Udtalelser harmonerede daarlign med hans Modstand imod at anvende Penge til Byggeri.

A n d r. C h r i s t e n s e n fastholdt, at Hjælpekassens Administration havde været saaledes, at det ikke vedblivende kunde gaa, saa der var intet andet at gøre end foreløbig at nægte flere Bevillinger. Den foreliggende Bevilling kom tilmed udenfor alle Forudsætninger og Aftaler.

H. P. C h r i s t e n s e n mente, at Kommunen hidtil havde staaet sig ved at naa til Enighed om Bevillingerne efter Forhandling med Hjælpekassen, og det var beklageligt, at den borgerlige Gruppe nu meldte sig fra. Hjælpekassen kunde ikke paa Forhaand garantere, at en Bevilling var tilstrækkelig, for alle Forudsætninger kunde briste, og de blev jo ogsaa betænkelig ved at love noget, naar man

saa bestemt forlangte, at det nøjagtig skulde overholdes. Muligvis var alle ikke lige ihærdige til at søge Arbejde, og maaske der ogsaa skete enkelte Fejl, men saadant skulde man til Livs, og det var Hjælpekassen fuldt indforstaaet med. Ligeledes havde man drøftet Spørgsmaalet om fra Oktober saa vidt muligt at komme bort fra de faste Understøttelser, saa i det hele og store administrerede Hjælpekassen forsvarligt, hvilket ogsaa Nedgangen i de senere Aar viste. Det var derfor kedeligt, at den borgerlige Gruppe tog saa bestemt Afstand fra det foreliggende Forslag.

J. Chr. Møller vilde give Hr. H. P. Christensen Ret i, at saa længe man kunde blive enige, vilde det være billigst for Kommunen. Der var Enighed om at bevilge de sidste 10000 Kr., og selv om dette Beløb havde været overskredet med et Par Tusinde Kr., havde man næppe sagt noget dertil. Men naar der var brugt 7—8000 Kr. i en enkelt Maaned, saa viste det, at man ikke havde noget som helst Overblik over det, man havde med at gøre. Tilmed havde der i Sommer været en saa lille Arbejdsløshed, at man næppe kunde vente den mindre, og naar man i en saadan Sommer understøttede Folk uden Børn, saa hørte alting op; det havde Kommunen i det lange Løb ikke Raad til. Naar Flertallet fastholdt de 10000 Kr., var der vist ikke Mulighed for at komme til Enighed.

Flertallets Indstilling vedtoges med 12 Stemmer mod 8.

6. (J. Nr. 350—1924). **Andragende fra Overlæge Strandgaard om Orlov i 4 Uger fra 1. September.**
Bevilgedes.
7. (J. Nr. 18¹—1924). **Andragende fra M. C. Thygesen om Fritagelse for Hundeafgift.**
Bevilgedes.

8. (J. Nr. 321—1924). **Besværing fra Rengøringskone Marie Therkildsen over, at hun er opsagt fra sit Arbejde paa Stadsingeniørens Kontor.**

Vald. Pedersen redegjorde for Sagen, hvorefter fremgik, at der ikke var sket Klageren nogen Uret, hvorfor Taleren foreslog at tage Skrivelsen til Efterretning.

Toges til Efterretning.

9. **Andragende om dansk Indfødsret fra:**

- a. (J. Nr. 15¹⁸—1924). Orgelbygger F. K. Schmidt.
b. (J. Nr. 15¹⁷—1924). Arbejdsmand Th. Wypychouzki.

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 12¹⁰—1924). Indstilling angaaende **Tildeling af Aldersrente.**

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 201—1924). Indstilling fra Boligkontrollen angaaende **Andragender om Indflytningstilladelse.**

Anbefalede Andragender om Indflytningstilladelser fra:

- 1) cand. pharm. C. C. Gravenhorst,
- 2) Skræder Chr. Meyer, Vordingborg,
- 3) Jernbanepakmester J. Borringgaard, Tinglev,
- 4) Portør Stockholm, Stilling,
- 5) Trafikassistent Schmidt,
- 6) Toldkontrolør Behrendt, København,
- 7) Jernbanepakmester J. Hansen, Vamdrup,
- 8) Trafikassistent Aage Bentzen, Riis Skov,
- 9) Glasmager C. Carlson, Odense.

Anbefalede Andragender vedrørende **Forretningslokaler:**

- 1) Manufakturhandler Moldbjerg-Kjeldsen om Tildeling til at udleje et Forretningslokale i Jægergaardsgade 60 til Frk. Jenny Wad, Brande,

- 2) Sagfører Vald. Harden om Tilladelse til at udleje 4 Kontorlokaler i Søndergade 4-6 til en Vekselerer fra København,
- 3) Magnus Jensen & Co., om Tilladelse til at udleje en Butik i Vestergade 62 til J. P. Sørensen, Vejle,
- 4) Forsikringsselskabet »Danmark« om Tilladelse til at udleje 2 Forretningslokaler til Tandlæge Olaf Møller,
- 5) Sophus Duus Kinnerup, Hasseriis pr. Aalborg, om Tilladelse til at leje Forretningslokaler med tilhørende Lejlighed i Hans Brogesgade 14.

Ikke anbefalede Andragender om Indflytnings-tilladelse:

- 1) Arbmd. A. M. Mikkelsen, Viby, (før søgt),
 - 2) Boghandlermedhj. B. Gundelach, Aaby,
 - 3) Chr. Buchtrup, Aabyhøj, (tidl. søgt),
 - 4) Albert Petersen, Fredensborg,
 - 5) Vognmand P. Pedersen, Hasle Mark,
 - 6) Marketender H. A. Hansen,
 - 7) Enke E. Sørensen, Kongsvang,
 - 8) Chauffør Ant. Pedersen, Kongsvang,
 - 9) Chr. Christensen, Aabyhøj,
 - 10) Snedker J. K. Sørensen, Aabyhøj,
 - 11) Georg Berg, Rosenvang,
 - 12) Handelsgartner J. P. Sørensen, Vejle, jfr. Andr. om Leje af Forretningslokale),
 - 13) O. Skovgaard, Viborg,
 - 14) Bager A. P. Carlsen, Randers.
- Indstillingen vedtoges.
-